

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

20. An Typographiam, & picturam in diebus festivis exervere sit licitum? Et notatur sartores in diebus festis conficientes vestes pro aliquo funere, & c. & tonsores condentes, & puellas, & domicellas ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

Schemidori, possint illam docere in diebus festiuis ?
Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 230.

§. 1. **N**egatiua sententia potest suaderi, quia talis actio videtur mere corporalis, laboriosa, & circa effectus corporis omnino existens. Item est vsus artis mechanicæ: ergo tanquam opus seruale erit in diebus festiuis prohibitus: & idem Suarez de Relig. tom. 1. lib. 2. de festis, cap. 28. num. 8. alleruit, censeri artifices mechanici, qui docent vsum armorum: & ita etiam tenent fagundez, & Palus *vbi infra*, absolute & per se loquendo, quibus etiam adde Filiucium tom. 2. tract. 27. cap. 9. num. 175.

2. Verum contrariam sententiam tuetur Iacobus Granado in 2. 2. D. Thoma controuers. 3. tract. 1. 2. disp. 4. sect. 7. num. 67. vbi tenet, docere exercitium, & vsum armorum, non minus liberale esse, quam docere saltationem, aut pulsationem citharæ, quod non est mechanicum: & ita, ait ille, hæc omnia in die festo licent. Adde, quod Fagundez part. 2. lib. 1. cap. 11. num. 2. & Castus Palus tom. 2. disp. 2. de obseruatione festorum, punct. 5. num. 11. obseruant, quod iam consuetudine receptum est iuuenes diebus Dominicis, & festiuis artem digladiatoriam discere: quia est- to dicitur vsu, & exercitio operis seruilis ob necessitatem Reipublicæ, cui maxime conuenit iuuenes exercitatos in prælio habere: permittitur videntibus, & consentientibus Prælati. Sed ego absolute sentio cum Granado, dictam artem non esse mechanicam, ac prinde illam docere absolute, & per se in diebus festiuis licitam esse, etiam consuetudine seclusa, quod etiam confirmatur ex auctoritate Doctorum asserentium, bellum ex se non esse opus seruale: vnde docent, vt vsus est * in superiori resolutione, præliationem, etiam extra necessitatem, esse licitam in diebus festiuis.

* Quæ hic est infra in tr. 7. Ref. 42.

RESOL. XX.

An Typographiam, & picturam in diebus festiuis exercere sit licitum ?

Et notatur Sartores in diebus festiuis conscientes vestes pro aliquo funere, &c. & Thoros tondentes, & domicellas conuocantes, vel alio modo laborantes non peccare.

Et an iuramenta iudicialia sint prohibita in die festo ?
Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 62.

Sup. hoc pro Typographis in tom. 4. tr. 6. Ref. 31. §. vi.

§. 1. **H**ic casus est curiosus, & nouus, & de illo à Typographis nostrorum librorum olim interrogatus fui; & tunc affirmatiuam sententiam tenui, licet illam consulere non fuerint ausus, nullum enim pro me Doctorem habebam; nunc verò illam inuenio docere Homobonum de Bonis in consultat. cas. conscient. vol. 1. part. 2. respons. 34. & Paulum Layman in Theol. moral. lib. 4. tract. 7. cap. 2. num. 3. vbi sic ait. Existimo Pictores damnari non posse si postquam rei diuinæ satisfecerunt, artem suam sine scandalo exercent. Idemque iudicium esto de Typographis characteres ordinantibus; ipsa verò librorum impressio seruale opus est. Ita ille, & ergo. Nec enim prædicta opera seruilia sunt illicita, quod ob lucrum & mercedem exercentur, nam hoc per accidens se habet.

Sup. hoc magis late in Ref. seq. §. Quod

2. Notandum est etiam hic obiter primò, Homobonum *vbi supra* respons. 36. excusare tonsores tondentes in diebus festis ex occasione cessantis lucri, quoniam aliis diebus ob laborum occupationes tondendi non accedunt, nec potest Episcopus prohibere aliqui in festo licita causa necessitatis, vt pictatis. Ita ille.

3. Nota etiam secundò Layman loco citato num. 6. probabile esse existimat cum Caietano in 2. 2. quest. 122. art. 4. iuramenta in die festo prohibita non esse nisi iudicialia.

4. Nota tertio cum eodem Layman cap. 7. num. 2. factores non peccare, si in diebus festis conuocant vestes vel alia pro aliquo funere, & interdum excusantur cum post medium noctis festo die laborare coguntur vt vestes promissas perficiant.

5. Nota quartò excusari à peccato puellas & domicellas in festo sumentes, vel alio modo laborantes, si ad fugandum otium hoc faciunt, & ne ad domum fratrum se conspicias exhibeant. Ita Homobonus loco cit. respons. 35. & Syluester ver. Dominica, quest. 5. dicto 3. licet Suarez de Relig. tom. 1. lib. 1. c. 26. n. 4. & Comitulus in resp. lib. 4. q. 37. contrarium asserant.

RESOL. XXI.

Solent Rustici inter se in diebus festiuis, vel cum Dominis celebrare contractus, quaritur, an Notarij, & ipsi contrahentes sine peccato possint hoc facere ?

Item quaritur, an vsus tonsonum sit licitus quò festiuis diebus tondent omnes que ad stroniam accedunt ?

Eo notatur, quod Summus Pontifex indidit in die festo piscationem halecum, que vno anno tempore transire solent.

Et an similiter idem dicendum sit de piscatione diliorum piscium, qui simili modo certo anni tempore concurrunt.

Et an etiam idem dicendum erit de quouis alio lucro transitorio, quomodolibet repente occurrente ?
Ex p. 2. tr. 15. & Misc. 1. Ref. 34.

§. 1. **Q**uoad primum respondetur, discrepare inter se Doctores, an iuramentum extrajudiciale sit die festo licitum, vel prohibitum. Nam affirmatiuè respondet Abb. in c. 1. de feris num. 5. & clarius cap. ult. num. 18. cum Suarez de Relig. tom. 1. lib. 2. c. 30. num. 17. & Molfesio in sum. tom. 1. tract. 11. c. 17. nom. 51. & ita habet consuetudo, vt non fiant contractus in diebus festis, nisi & licentia Episcopi. Nihilominus Caietan. in 2. 2. quest. 122. art. 4. ait, prohibitionem cap. 1. de feris, intelligendam esse de iuramento solemniter in iudicio præstando. Et probari potest, tum quia textus iuxta subiectam materiam, videtur loqui de iudicialibus actionibus, tum quia alias contra iuramentum ex eo solùm, quod in festo fiat, esset speciale peccatum: hoc autem esse absurdum. Ergo.

2. Vnde secundum hanc opinionem Caietani, si abist scandalum, non peccant Notarij, qui in diebus festis celebrant rusticorum contractus; & hanc sententiam Caietani probabilem putat nominatim Layman in Theol. moral. lib. 4. tract. 7. cap. 2. num. 8. sicut & ego etiam puto; Rodriguez tom. 1. cap. 122. num. 3. & Philarch. tom. 1. punct. 2. lib. 3. cap. 23. illos à peccato excusant ratione necessitatis, nam rustici in profectis non adsunt in Ciuitate, & ob similem causam, ait Suarez *vbi supra*, n. 25. in parnis oppidis solent iudicia litigantium in festis permitti, quia in profectis non adsunt rustici, & agiorum.

3. Quoad secundum de tonsonibus dico, ratione paruitatis materię non peccare si barbam vnius, vel alterius radant, vt notat Grassius dec. ar. part. 1. lib. 2. cap. 23. n. 17. Nauar. cap. 13. n. 9. Vega tom. 1. cap. 114.